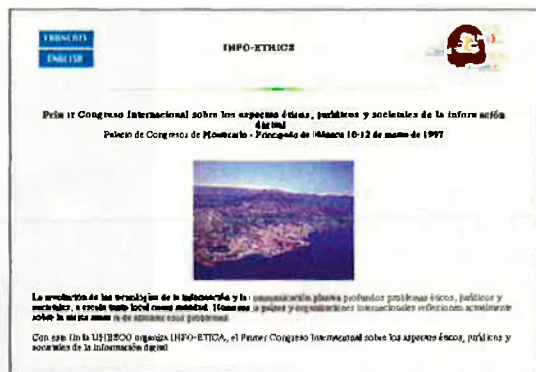

Ètica virtual o real a Internet?

La democratització que representa l'accés mundial i indiscriminat a les autopistes de la informació topa amb traves derivades de les desigualtats en el desenvolupament de la xarxa i els interessos particulars que la regeixen.

Si el desenvolupament de la tecnologia digital i la seva aplicació a les xarxes mundials d'informació obre perspectives noves i nombroses a totes les societats, riques i pobres, de participar en la creació d'una infraestructura global de la informació (*Global Information Infrastructure*) també presenta qui-sap-los perills. D'una banda, per raons econòmiques, polítiques, educatives, socials o culturals, la major part del planeta no té accés a cap mena de tecnologia, ni es preveu que aquesta situació canviï a curt termini. D'una altra, la manipulació del contingut de la informació que permet la tecnologia multimèdia, com es demostra constantment a Internet, exemplifica una nova sèrie de problemes legals, ètics i socials complexos, als quals caldrà donar resposta.

Les conclusions d'*Infoètica*, el primer congrés internacional sobre aspectes ètics, jurídics i socials de la informació digital, organitzat per la Unesco i desenvolupat entre del 10 al 12 de març d'enguany a Montecarlo, són un primer intent d'identificar aquests problemes. Qüestions com l'accés universal, el paper dels poders públics i privats, la protecció de la informació i dels fitxers digitals o la preparació de les societats per al context multimèdia s'hi van analitzar des dels horitzons més

diversos. Però no necessàriament per trobar-hi solucions immediates; per a això caldrà esperar *Infoètica* II, III, IV..., els pròxims congressos, ja previstos per l'organització.

Tot amb tot, si alguna idea es desprèn del conjunt de debats,

Infoètica és el primer congrés organitzat per la Unesco encarregat d'identificar els problemes legals, ètics i socials d'Internet.

densos i altament especialitzats, sobre els aspectes ètics de la informació digital és la dificultat de crear unes directives aplicables a la diversitat política, econòmica, social i cultural del món. Com deia en la seva intervenció Ignacio Ramonet, director de *Le Monde diplomatique*, l'ètica forma "el nucli d'una reflexió sobre una dinàmica més general, com és la mundialització de la comunicació". En un context en què la informació no circula per criteris de

benefici general, sinó per interessos comercials, el sol fet de plantejar-se la qüestió significa admetre que no hi ha deontologia. "Parlar d'ètica és com intentar de mantenir una darrera parcel·la de resistència individual".

L'equipament tecnològic, prioritat nacional. Al centre del debat, el temor de crear un món d'infòrics i d'infopobres en què la informació obri una nova clivella entre països desenvolupats i països en vies de desenvolupament. Les xifres d'equipament informàtic de determinats països africans no resisteixen la comparació amb els altres punts del planeta, ni sovint amb la situació d'indrets diferents d'un mateix país: "Mentre a Burkina Faso es creava fa poc un sistema internet local per transmetre *on line* el FESPACO, el festival de cinema de Uagadugú, en determinats pobles no hi ha ni línies de telèfon", explicava Sylvain Zongo, representant del país. Cap govern no vol ser responsable d'una automarginació en un món cada vegada més interdependent. Burkina Faso no té accés a Internet, però segons Zongo l'equipament multimèdia (Internet, cable, fibra òptica...) acaba de declarar-s'hi prioritat nacional.

Lluny de l'eufòria de les primeres èpoques del desenvolupament

de les autopistes de la informació, el consens era unànime a l'hora de considerar que les infraestructures multimèdia "no garanteixen el saber universal". Philippe Quéau, director de la divisió d'informació i informàtica de la Unesco i organitzador del congrés transformava el propòsit en objectiu de la institució: "Es tracta de crear una sèrie de directrius associades amb una ètica, no pas amb una moral estricta, que permetin un desenvolupament digital sostenible".

Per a arribar-hi, algunes iniciatives: Jeffrey Ritter, nord-americà, parlant dels rols públics i privats en l'accés a la informació digital, afirmava que la tecnologia es desenvolupa únicament quan hi ha possibilitat de fer beneficis. "Com que la informació és sens dubte un recurs de valor econòmic, cal crear confiança entre el sector privat i atreure'n la inversió". Ritter, molt partidari de la desreglamentació total de les telecomunicacions, reclamava una "autoreglamentació del ciberespai". És a dir, que els principals actors en definissin les regles segons els seus interessos. Una idea a la qual s'oposava Philippe Quéau en un article a *Le Monde diplomatique* de febrer d'enguany: "Des de quan els interessos de les empreses van en la línia del bé general i públic?"

Les lleis i l'ètica en aquest con-

text haurien de basar-se en un seguit de principis que guessin l'usuari (tant els consumidors com els productors), però que no ataquessin la llibertat d'expressió, defensa la Unesco. L'etern debat entre partidaris de l'ordre i defensors de les llibertats es presenta

El centre del debat és el temor de crear un món d'inforics i infopobres segons l'accés dels països a la informació.

constantment sota formes noves i diferents. Si a França la comissió Beaussant creava fa poc un codi de bona conducta d'Internet que estableix llistes negres de pàgines indesitjables, la pràctica demostra les limitacions de les legislacions nacionals, sovint contradictòries entre països, a l'hora de controlar les activitats il·lícites i garantir la llibertat d'expressió. A banda que sempre hi haurà solucions tècniques per a esquivar la llei.

Amenaces al dret d'informació. "Com l'aire o el foc, les bones idees tenen una tendència ineluctable a l'expansió. Si ningú vol apropiarse'n cap per a si mateix, pot fer-ho, però a partir del moment que la lliuri al món no podrà impedir mai més que es desenvolupi, critiqui, millori, transformi o abandoni", escrivia Philippe Quéau a *Le Monde diplomatique*.

Aquest és el principi bàsic de la comunicació per Internet. Quan els suports es virtualitzen, la informació es transforma en un element altament intercanviable i difícilment controlable, amb la qual cosa el seu valor econòmic augmenta. En aquest context, creix la tendència a protegir la informació i a retenir-la com un bé preciós, amenaçant-ne la lliure circulació. És contra aquesta tendència que la Unesco vol lluitar oposant-hi una idea simple: "Si les informacions en línia són públiques i gratuïtes, el mercat haurà de modificar la seva política de tarifació". D'aquesta manera la separació entre els inforics i els infopobres tindrà més possibilitats de reduir-se.

Olga Ruiz

Més informació, en la pàgina d'Infoètica:

<http://www.unesco.org/cii/et-hicala/progsp.htm>

Per diverses raons, la major part del planeta no té accés a cap mena de tecnologia.

La informació, doncs, pot obrir una nova clivella entre països desenvolupats i països en vies de desenvolupament.